

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

c. xxiii. Q[uod] mathematici sunt temerarii indiffere[n]ter futura iudicio suo subiicere presumentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

vim coniunctionis oppositorum non intelligēs aut contemnens et te ridiculum assistentibus digito ostendebat: qui gratis tantam pecuniam cōtempfisses. Congeris in hunc modum q̄ pluri ma non tamen his stimulis vrgeor: vt omnia necessaria credā quia sciuntur aut nihil contingentium sciri: quia necessaria non sunt. Plane sciolus paululum mihi cum paripatheticis pre illo videor: qui huius difficultatis angustia in athicis noctibus confessus est nescire se non esse cicadam.

¶ Q̄ mathematici sunt temerarii in differēter futura iudicio suo subiicere presumentes. Capitulum. XXIII.

Liquoq; licet dissentiamus in plurimis mecū fatentur se omnia nō nescire cum quib⁹ astra loquūtur: et q̄ quasi de ipso celestiuū sinu extrahunt veritatē. ¶ Qui vero eorū modestissimi sūt: nec syderibus rerum pollicentur effectus/nec eas necessitati lege dispositionis astringūt sed quia nature sūt: certisq; prenūciantur indiciis/predicere non verentur. Sed si futuroꝝ potest ordo mutari temerariū est rem sui natura incertū certo diffinire iudicio. Sin autē mutari nō potest quid prodest tanta curiositate scrutari: quod nulla potest diligentia declinari. Sed forte & si aliter esse possit: res incerta nō est. Temeritatē etiam iudicii excusat ratio indubitata signorū. Licet enim possibile sit rem aliter esse eam tamen ita futuram esse manifesta signa prenūciant. Nec mea (inquit astrorū secretarius) itereft an aliter esse possit dū id de quo agitur ita futurū esse nō dubitem. Sed quenā est ista certitudo signorū? Nempe rerū plerūq; experimentū fallax/iudiciū difficile/ipsorūq; signorum varia & multiplex signatio. Porro varietas ambiguitatē inducit. In ambiguis autē ois diffinitio periculosa est. Sed esto q̄ signa vniformia sint: vnde illa vna significatio inotescit: aut quid eā phibet esse falsam? Natura (īquis) Illa ne que in reb⁹: an que in diuina volūtate p̄sistit? Porro diuine nō obloquor voluntati/sciēs quia om̄ia quecūq; voluit fecit. Si ea tibi innotuit bene est. Potes utiq; in lumine illo videre lumen: & vera indubitata de libro proferre/qui aliis signatus tibi apertus est: in quo sunt om̄es sapientie & scientie thesauri absconditi quoniam nemini aperire licitū esse audieram nisi agno qui occisus est/& mortē virtute propria interemit. Noli ā modo cum apostolo mirari altitudinem diuitiarum sapientie & scientie dei: cum incomprehensibilia sint iudicia eius: & astrorum ducatu

Astrologi quēter se tueatur quā variantur.

ps. cxii.

ps. xxxv.

Coloceñ. ij.

Apocal. vj.

Rom. xj.

Polícratici de Curialiū nugis.

ps. xxxv.

Rom. xj.

Actuū. j.

Actuum. j.

peruestigabiles vie eius tibiq̄ nadabilis sit iudiciorū eius abyssus multa. ¶ Si de ea natura niteris que in rebus id est frequēti rerum cursu versatur: frustra tibi de syderū familiaritate blandiris: cū a solito rerum cursu multa diuertant: & eo maiori ammiratione feriant sensus hominū/quo nō modo insueta sed ipsi nature videntur aduersa: vt cū solis defectus plenilunio cōtingit: aut si circa synodum/aut circa pleniluniū/vel vltra luminis sui luna patiatur eclipsim. Qui enim sideribus legem dedit/qui curricula temporum voluntatis sue freno moderatur/qui rerum momenta temporibus suis accōmodat quādo vult/& quomodo vult nouum stupente natura/aut rarū potest producere effectum ex causis cōcurrentibus que aliter parere cōsueuerant. Quis enim consiliarius ei? fuit/aut dicet ei cur ita facis? Vtiq̄ dominus est. Quod beneplacitum est in oculis suis faciet. Dispositioni ergo aptare tempora: & rerum momenta narrare temporib⁹ solus ille qui disposuit potest: & cū multorū noticiam fm beneplaciti sui mensuram concesserit creature: hoc sibi trinitas singulariter reseruauit. Quando itaq; & q̄diu quid futurum sit nouit/& etates temporum ille dispensat per quem ipsa tēpora facta sunt. Ipsa quoq; tempora motu & variatione rerū quasi quibusdā colorib⁹ pingit: & volubilem tēporis rotam iugali quodam nexu rerum quo teneatur illaqueat: & vt rem incōprehensibile ingerat intellectui eandem mirabiliter rerum proprietatib⁹ quasi suis informat. Non est inquit verbum altissimi/vestrū nosse tempora vt plene sciatis quando & q̄diu quid futurum sit: vel momenta/vt possitis modos & varietates eorum que futura sunt cōprehēdere. ¶ Ecce quare temerarium sit futura certo subiugare iudicio. In patris siquidem potestate sunt posita non in necessitate eueniendi. Porro que in potestate posita sunt: sic & non sic esse posita sunt Nam que in necessitate: sic esse necesse est. ¶ Quod argumentum a signo suo non est necessarium: & de ezechia/achab/ & iniuitis: & p̄ ea que significantur imitari posita sunt.

Capitulum. XXV.

Sed forte familiarib⁹ veritas loquens nō est vestrum ait/vt tātam prerogatiuam alienis puta mathematicis reseruaret. Esto: si tamen fidelis anim⁹ acquiescit. Sed q̄ta vt predictū est/est hec certitudo signorū? Nēpe cum signa meatus deseruere suos nouū aliquid creditur imminere. Non enim eousq; cōtēdo vt res magnas nullis vnq; credam iudiciis preueniri: cum in sole & luna et ipis elemētis & or